

СИЛАБУС КУРСУ «ЖУРНАЛІСТСЬКІ ПРОФЕСІЇ» 2021/2022 н. р

Ступінь вищої освіти - **бакалавр**
Освітньо-професійна програма «Видавнича справа та медіакомунікації»
Галузь знань: **06 Журналістика**
Спеціальність: **061 Журналістика**
Компонент освітньої програми – вибіркова дисципліна
Рік підготовки - 3(1) рік, семестр – VI (2)
Кількість кредитів: 4
Мова викладання: українська

Консультації: **П'ятниця 15.00, кафедра.**

Керівник курсу - **Наталія Іванівна Борсук**, викладачка кафедри, магістр журналістики
Контактна інформація – borsukova.na@gmail.com

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

«Журналістські професії» — вибіркова навчальна дисципліна, що спрямована ознайомити студентів із різноманітним професійним у ЗМІ. Надати базові знання і навички зі сфери професійної діяльності у галузі журналістики, а саме, основних фахових вимог у роботі, організаційної побудови редакції сучасного медіа і обов'язків працівників, безпеки діяльності журналістів, та етичних принципів.

Мета курсу «Журналістські професії» — дати чіткі, систематизовані знання про специфіку журналістських професій у друкованих, електронних ЗМІ, радіо та телебачення. Студенти повинні знати основні особливості усіх можливих журналістських професій, розуміти відмінності і взаємозалежність між різними журналістськими професіями, уміти орієнтуватися у функціональних обов'язках конкретних журналістських професій.

СТРУКТУРА КУРСУ ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
----------------------------------	------	---------------------	----------------

26/40	Змістовий модуль 1. Журналістські посади в друкованих та онлайн медіа		
4/8	Тема 1. Журналістські професії: переваги та недоліки	Знати журналістські професії. Аналізувати переваги та недоліки журналістських професій.	Питання, дискусія
6/8	Тема 2. Робота журналіста в друкованих ЗМІ	Знати про характер журналістської праці. Мати уявлення про оптимальну кількість посад, розуміти важливість заохочення журналістської праці та функціонального розподілу праці, роботу власкора і спецкора.	Питання
6/8	Тема 3. Різновиди журналістських професій	Знати особливості роботи журналіста, який є економічним, політичним оглядачем. Знати особливості роботи військового журналіста, журналіста-розслідувача, журналіста-міжнародника, спортивного журналіста. Розуміти основні принципи роботи соціального журналіста. Знати основні вимоги до наукового журналіста.	Питання, ситуації для аналізу,
4/8	Тема 4. Прессекретар: специфіка роботи	Знати особливості роботи журналіста в редакції онлайн-медіа та вимоги до основних посад. Вміти аналізувати та наповнювати новинну стрічку онлайн-медіа, створювати мультимедійний контент.	Питання, практичні завдання.
6/8	Тема 5. Робота в редакції онлайн-медіа	Знати особливості роботи журналіста в редакції онлайн-медіа та вимоги до основних посад. Вміти аналізувати та наповнювати новинну стрічку онлайн-медіа, створювати мультимедійний контент.	Питання, практичні завдання, Модульний контроль.
22/32	Змістовий модуль 2. Журналістські посади на телебаченні та радіо		
8/8	Тема 6. Робота журналіста на телебаченні	Знати журналістські професії на телебаченні: автор телепрограми, сценарист, телерепортер, кореспондент, коментатор, оглядач, інтерв'юер, телеведучий. Розуміти специфіку роботи і роль журналіста у програмах різного типу. Знати причини виникнення поліпрофесій на телебаченні. Вміти аналізувати актуальність,	Питання, практичні завдання

		основні тенденції та перспективи функціонування журналістських професій на телебаченні.	
4/8	Тема 7. Місце ведучого в сучасному інформаційному просторі та його професійні якості.	Знати особливості роботи ведучого, вимоги. Вміти застосовувати артикуляційну гімнастику, знати вправи для дикції.	Питання, практичні завдання
4/8	Тема 8. Робота журналіста на радіо	Знати особливості посади журналістських посад на радіо та вимоги до них.	Питання, практичні завдання
4/8	Тема 9. Нові журналістські професії та виклики	Знати особливості роботи журналіста-фрілансера, блогера, SMM-менеджера. Вміти адаптуватися у новому колективі, розуміти важливість саморозвитку.	Тести, дискусія. Модульний контроль.

ПОЛІТИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Для якісного засвоєння курсу необхідна систематична та усвідомлена робота студентів в усіх видах навчальної діяльності: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота як індивідуальна, так і під керівництвом викладача.

При проведенні аудиторних занять домінуючими є проблемні, індивідуально-диференційовані, особистісно-орієнтовані форми проведення занять та технології компетентнісного навчання.

При проведенні практичних занять використовуються різні активності: евристичні бесіди, дискусії, розв'язування практичних задач, тренінгові вправи.

На лекціях у формі активної бесіди з елементами дискусії та тренінгу розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз'яснення та уточнення з боку викладача. На лекціях вимагається активна участь студентів у обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції.

Теоретичні знання, отримані студентами під час лекцій, обговорюються більш детально на практичних заняттях у формі міні-дискусій, представлення міні-проектів, заслуховування та аналізу тематичних доповідей та рефератів, а також шляхом аналізу кейсів та розв'язання ситуативних задач.

В процесі практичного заняття студенти вчаться формулювати свою точку зору, логічно викладати матеріал, аналізувати інформаційний простір, здійснювати пошук тем, писати матеріали для різних медіа.

Питання для обговорення, практичні та індивідуальні завдання для підготовки до практичних занять, конкретні вимоги до окремих тем занять подані у відповідних методичних вказівках, які розміщені у електронному форматі за адресою <http://moodle.gi.edu.ua/course/view.php?id=975&notifieditingon=1>

ВИМОГИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Основним завданням самостійної роботи студентів є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел та оволодіння практичними навичками дотримання професійних стандартів у журналістиці в сучасних умовах.

Самостійна робота студентів організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань із кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання. Крім того, з деяких тем передбачається написання матеріалів у різних жанрах, знімання міні-проектів. Обсяг самостійної роботи визначається кількістю годин, передбачених робочою програмою.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до **Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів за кредитно-модульною системою.**

Оцінювання знань студентів із навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають:

- *поточний контроль,*
- *модульний контроль,*
- *виконання індивідуального навчально-дослідного завдання.*

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку знань студентів із окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи.

Ключовими формами та методами демонстрації студентами результатів навчання при поточному контролі є:

- робота в малих групах, що полягає в спільному опрацюванні студентами окремих проблемних, конфліктних питань із наступною демонстрацією результатів та засвоєння навчального матеріалу;
- презентація та самопрезентація - виступи перед аудиторією для представлення себе та власних доповідей, висвітлення окремих питань, індивідуальних завдань, реферативних досліджень, захист міні-проектів тощо;
- пошук інформації;
- творчі завдання.

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять із певного змістового модуля.

Основною формою модульного контролю є завдання, які включають як і перевірку теоретичних положень курсу, так і розв'язування практичних завдань.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) студенти виконують самостійно під керівництвом викладача. Як правило, індивідуальні завдання можуть бути груповими, так і виконуватися окремо кожним студентом.

ІНДЗ є видом поза аудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується оцінюванням. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, вмінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, практичних занять, охоплює тему, декілька тем або зміст навчальної дисципліни загалом.

ТАБЛИЦЯ розподілу балів за підсумковими контрольними заходами та відповідними ваговими коефіцієнтами

	Модуль 1 (поточне опитування)	Модуль 2 (підс. мод. контроль)	Модуль 3 (ІНДЗ)	Підсумкова оцінка
Вагові коефіцієнти, %	70	20	10	100
Розрахунок оцінки в балах	80	85	90	82

Приклад розрахунку підсумкової оцінки в балах:

$$O = 80 * 0,7 + 85 * 0,2 + 90 * 0,1 = 82$$

Студенти як відповідальні учасники освітнього процесу дотримуються норм академічної доброчесності, усвідомлюють наслідки її порушення, що визначаються **Положенням про академічну доброчесність у Галицькому коледжі імені В'ячеслава Чорновола**.

Письмові роботи, презентації перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%.

Списування під час контрольних заходів та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів).

ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ, ДЕДЛАЙНІВ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрядження, участь у науково-дослідницьких заходах, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн форматі за погодженням із керівником курсу. Пропущені заняття та незадовільні оцінки (поточний контроль, ПМК) повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладача.

ІНДЗ, ПМК, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до 10 балів).

До початку сесії студенти повинні виконати усі підсумкові контрольні заходи і отримати по кожному з Модулів 1, 2, 3 не менше 60 балів.

Студент має право оскаржити оцінку, отриману за результатами підсумкового семестрового контролю у формі іспиту (крім незадовільної оцінки). Такі випадки регулюються **Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів**. Перескладання незадовільних оцінок здійснюється відповідно до **Положення про порядок ліквідації академічних заборгованостей**.

ЛІТЕРАТУРНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА КУРСУ

Нормативно-правові акти:

1. Закон України «Про інформацію». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
2. Закон України «Про телебачення і радіомовлення». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>.
3. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (преси) в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12>.

4. Загальна декларація прав людини, ООН. URL : <https://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/>.
5. Правові механізми захисту джерел інформації, [Legal mechanism for protection of sources of information], сайт ГО «Інститут Масової Інформації» URL : <https://imi.org.ua/advices/pravovi-mehanizmi-zahistu-djerel-informatsiji/>.
6. Захист журналістських джерел, [Protection of Journalistic Sources], сайт ГО «Центр демократії та верховенства права». URL : <https://cedem.org.ua/analytics/zahystzhurnalistskyh-dzherel>.

Основна література:

1. Алексєєв Б. Професійні стандарти журналістики як основа моніторингових досліджень медіа у незалежній Україні // Медіакартини світу: формування особистості під впливом медіа : III Міжрегіональна студентська конференція, 16 травня 2019 р. : тези доповідей. Бердянськ : БДПУ, 2019. С. 168–171.
2. Бондар А. О., Цапок О. М. Дотримання фахових стандартів у роботі телевізійних журналістів-новинарів. *Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка – 2018» / XX Всеукраїнська наукова конференція молодих учених*. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2018. С. 64–66.
3. Візниця Ю. Моніторинг дотримання журналістських стандартів в українських медіа: проблеми і методики. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. № 4. Травень, 2021. С. 315–317. URL : <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/grail-of-science/article/view/12186/11320>.
4. Голуб О. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. Практичний посібник / Інститут масової інформації. Київ: ТОВ «Софія-А», 2016. 184 с.
5. Дві проблеми та дві позитивні тенденції української журналістики. Опитування ДМ. URL : <https://detector.media/community/article/126689/2017-06-06-dvi-problemy-ta-dvi-roztytynni-tendentsii-ukrainskoi-zhurnalistyky-opytuvannya-dm/>.
6. Детектор медіа : хто ми? URL : <https://go.detector.media/about/#what>.
7. Дискусійний круглий стіл: «Журналістика майбутнього: тенденції та виклики». URL: <https://ij.kubg.edu.ua/pro-instytut/news/podiji/1200-dyskusiinyi-kruhlyi-stil-zhurnalistyka-maibutnoho-tendentsii-ta-vyklyky.html>.
8. Економічна тематика в українському регіональному медіа просторі. URL : file:///C:/Users/111/Downloads/vkr_2014_2_9.pdf
9. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підручник / В. Й. Здоровега. — Львів : ПАІС, 2004. — 268 с.
10. Журналістика: переваги й недоліки. URL: <http://teamiri.blogspot.com/2018/03/blog-post.html#more>
11. Іванов В., Сердюк В. Журналістська етика : Підручник. К. : Вища шк., 2006. 231 с.
12. Кому потрібна економічна журналістика в Україні? URL : <https://ms.detector.media/poglyad/post/19754/2017-10-03-komu-potribna-ekonomichna-zhurnalistyka-v-ukraini/>.
13. Куляс І., Макаренко О. Ефективне виробництво теленовін: стандарти інформаційного мовлення; професійна етика журналіста-інформаційника : практичний посібник для журналістів. К. : видавництво ХББ, 2006. 120 с.
14. Методологія моніторингу телевізійних і радіо програм громадської організації «Детектор медіа» (новини, підсумкові тижневіки, публіцистичні авторські програми, політичні ток-шоу, інтерв'ю). URL : <https://bit.ly/3IZgOBY>.

15. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підручник / І. Л. Михайлин. — К. : Центр учбової літератури, 2011. — 496 с.
16. Про роль журналістики в суспільстві, про стандарти професії та дотримання етики працівниками. URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3134938-svitlana-ostapa-zurnalistka-clenkina-komisii-z-zurnalistskoi-etiki.html>.
17. Саморегуляція в українських медіа: як це працює? Із досвіду роботи Комісії з журналістської етики: аналітично-довідковий збірник / за заг. ред. Л. Кузьменко, Л. Куц, О. Погорелова. Київ : Комісія з журналістської етики, 2021. 93 с. URL : <https://cutt.ly/NUyQZmE>.
18. Яких журналістів бракує українським ЗМІ. URL : <https://medialab.online/news/brakuje/>.
19. Як «Детектор медіа» аналізує медіаконтент : онлайн-трансляція. URL : <https://www.facebook.com/DetectorMedia/videos/290989986211287>.
20. Як зробити так, щоб українські журналісти-міжнародники розуміли, про що запитують. URL : <https://ms.detector.media/zhurnalistska-osvita/post/18654/2017-03-28-yak-zrobyty-tak-shchob-ukrainski-zhurnalisty-mizhnarodnyky-rozumily-pro-shcho-zapytuyut/>.

СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

	1 тиждень	2 тиждень	3 тиждень	4 тиждень	5 тиждень	6 тиждень	7 тиждень	8 тиждень	9 тиждень	10 тиждень	11 тиждень	12 тиждень	13 тиждень	14 тиждень	15 тиждень
Лекції			Л1	Л2	Л3	Л4	Л5	Л6	Л7	Л8	Л9	Л10	Л11	Л12 Л13	
Практичні				П1	П2	П3	П4	П5	П6	П7	П8	П9	П10		П11
Контроль знань								М К1						МК 2	ІНДЗ Залік